

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІОЛОГІЇ ТА УПРАВЛІННЯ
КАФЕДРА СОЦІАЛЬНОЇ ФІЛОСОФІЇ ТА УПРАВЛІННЯ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету соціології та управління

_____ Т. Ф. Бірюкова _____

“ ____ ” _____ 2020 р.

СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ БІЗНЕСУ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

підготовки _____ бакалаврів _____

спеціальності _____ 231 – «Соціальна робота» _____

освітньо-професійна програма _____ «Соціальна робота» _____

Укладач: Масюк О.П., к.філос.н., доцент, доцент кафедри соціальної філософії та управління

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри соціальної філософії та
управління

Протокол № 7 від “24” грудня 2020 р.

Завідувач кафедри _____
_____ Т.І. Бугченко _____

Ухвалено
науково-методичною радою
факультету соціології та управління

Протокол № 6 від “27” грудня 2020 р.

Голова науково-методичної ради
факультету _____
_____ О.С. Маліновська _____

2020 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, рівень вищої освіти,	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів - 4	Галузь знань <u>23- Соціальна робота</u>	Вибіркова	
		Цикл дисциплін вільного вибору студентів	
Загальна кількість годин - 120	Спеціальність <u>231 – Соціальна робота</u>	Рік підготовки:	
	Освітня програма <u>«Соціальна робота»</u>	4-й	-
		Лекції	
Тижневих аудиторних годин для денної форми навчання: – 3 год.	Рівень вищої освіти: бакалаврський	14 год.	год.
		Семінарські	
		28 год.	год.
		Самостійна робота	
		78 год.	год.
		Вид підсумкового контролю: залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни **«Соціальна відповідальність бізнесу»** є створення цілісного та всебічного уявлення у студентів соціальної роботи щодо розвитку та підтримки соціальної сфери у комерційному сектору демократичного суспільства.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни **«Соціальна відповідальність бізнесу»** є:

- ✓ сприяти оволодінню студентами факультету соціології та управління сучасними підходами до формування системи соціального обслуговування на ринкових засадах;
- ✓ сформувати цілісне уявлення про кращі практики розвитку соціального підприємництва для вирішення соціальних проблем;
- ✓ виховати кваліфікованих фахівців з соціальної роботи, які б володіли знаннями та навичками щодо участі у ринку соціальних послуг.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати:**

- ✓ основні напрямки історичного розвитку соціальної роботи як складової господарської діяльності;
- ✓ принципи та методи організації діяльності соціальних служб на підприємстві;
- ✓ рівні та напрямки організації соціальної роботи на державному та приватному підприємстві;
- ✓ методики роботи з кадрами для організації соціальних заходів;
- ✓ основні методики організації самоменеджменту для членів трудового колективу.

вміти:

- ✓ діагностувати соціальні проблеми, які виникають у межах трудового колективу підприємства;
- ✓ формувати конструктивний організаційний клімат установи, яка займається соціальною роботою на підприємстві;
- ✓ орієнтуватись у структурі організації, що надає соціальні послуги на підприємстві;
- ✓ ефективно проводити профілактику шкідливих звичок та пропаганду здорового образу життя у виробничому колективі;
- ✓ організовувати участь працівників в соціальних заходах підприємства;
- ✓ здійснювати профілактику трудових спорів та конфліктів у колективі;
- ✓ організувати надання матеріальної, юридичної, інформаційної допомоги працівникам підприємства.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні досягти таких компетентностей:

- здатність застосовувати отримані знання в процесі організації соціальної роботи на підприємстві;
- навички спілкування з клієнтом на підприємстві;
- навички практичної участі в конференціях трудових колективів;
- вміння організовувати соціальній та профілактичні заходи в організації;
- здатність спрямовувати зусилля клієнтів на вирішення їх проблем;
- здатність до творчої та результативної праці.

Міждисциплінарні зв'язки

Курс «Соціальна відповідальність бізнесу» є невід'ємним елементом навчального процесу для якісної підготовки фахівця з соціальної роботи на факультеті соціології та управління ЗНУ. Цей курс має спільну тематичну спрямованість з такими предметами, як «Соціальна політика в Україні», «Соціальне партнерство» в межах висвітлення основних форм та методів розвитку соціальної сфери на ринкових засадах.

В контексті аналізу напрямків організації роботи трудового колективу цей курс пов'язаний з такими дисциплінами як «Соціальна робота на підприємстві» та «Управління якістю соціальних послуг».

3. Програма навчальної дисципліни

Розділ 1. Теоретичні аспекти вивчення соціальної відповідальності бізнесу

Тема 1. Соціальна відповідальність та сталий розвиток

Наукові підходи до визначення сутності соціальної відповідальності. Соціальні відповідальність у системі сталого розвитку. Види соціальної відповідальності. Реальна відповідальність. Потенційна відповідальність. Моральна відповідальність. Релігійна відповідальність. Дисциплінарна відповідальність. Політична відповідальність. Правова відповідальність. Підстави соціальної відповідальності. Принципи соціальної відповідальності.

Тема 2. Соціальна відповідальність людини та держави

Сутність та параметри розвитку соціальної відповідальності людини. Соціальна відповідальність особи. Зворотна соціальна відповідальність. Пряма соціальна відповідальність. Відкрити соціальна відповідальність. Соціальні механізми контролю. Державні соціальні стандарти. Соціальна відповідальність держави. Соціальна держава.

Тема 3. Соціально відповідальний роботодавець

Корпоративна соціальна відповідальність у внутрішньому середовищі. Міжнародне законодавче регулювання трудових відносин на основі соціальної відповідальності бізнесу. Рівні соціальної відповідальності бізнесу. Міжнародна організація праці. Забезпечення достойної праці у системі КСВ. Корпоративне громадянство. Практика трудових відносин крізь призму концепції КСК та корпоративного громадянства в Україні.

Розділ 2. Прикладні аспекти вивчення соціальної відповідальності бізнесу

Тема 4. Бізнес та некомерційні організації

Складові зовнішньої відповідальності бізнесу. Соціальна відповідальність бізнесу у розрізі об'єктів відповідальності. Новітні інструменти стратегічної корпоративної філантропії. Соціально відповідальний маркетинг. Відповідальне управління ланцюгом постачання. Способи реалізації потреб. Джерела фінансування потреб. Соціальні венчурні фонди. Соціальне підприємництво. Соціальна адвокатування. Інвестування в громаді. Відповідальність компаній щодо партнерів по бізнесу.

Тема 5. Екологія та соціальна відповідальність

Сутність екологічної відповідальності. Еволюція концепцій екологічної відповідальності. Елементи екологічної відповідальності бізнесу. Досвід реалізації принципів екологічної відповідальності. Екологічно та соціально відповідальний бізнес. Стратегія екологічного маркетингу. Виробництво «зелених» товарів. Шляхи посилення екологічної відповідальності.

Тема 6. Підготовка нефінансового звіту

Нефінансова звітність як інструмент розвитку соціальної відповідальності підприємства. Глобальний договір ООН. Керівництво G3. Репутаційна вигода. Стандарти підготовки нефінансового звіту. Процес підготовки звіту. Нефінансова звітність у світі. Нефінансова звітність в Україні.

Тема 7. Стратегічні напрямки розвитку соціальної відповідальності

Зовнішні та внутрішні чинники розвитку соціальної відповідальності в Україні. Активізація діяльності підприємств щодо розвитку соціально відповідального бізнесу. Напрямки державної політики сприяння розвитку соціальної відповідальності бізнесу в Україні. Мета, завдання і цілі Стратегії сприяння розвитку соціальної відповідальності бізнесу в Україні на період до 2020 року.

5. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Соціальна відповідальність та сталий розвиток	2
2	Соціальна відповідальність людини та держави	2
3	Соціально відповідальний роботодавець	2
4	Бізнес та некомерційні організації	2
5	Екологія та соціальна відповідальність	2
6	Підготовка нефінансового звіту	2
7	Стратегічні напрямки розвитку соціальної відповідальності	2
Разом		14

6. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Соціальна відповідальність та сталий розвиток	4
2	Соціальна відповідальність людини та держави	4
3	Соціально відповідальний роботодавець	4
4	Бізнес та некомерційні організації	4
5	Екологія та соціальна відповідальність	4
6	Підготовка нефінансового звіту	4
7	Стратегічні напрямки розвитку соціальної відповідальності	4
Разом		28

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Соціальна відповідальність та сталий розвиток	11
2	Соціальна відповідальність людини та держави	11
3	Соціально відповідальний роботодавець	11
4	Бізнес та некомерційні організації	11
5	Екологія та соціальна відповідальність	11
6	Підготовка нефінансового звіту	11
7	Стратегічні напрямки розвитку соціальної відповідальності	12
Разом		78

Види контролю і система накопичення балів

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до організації соціальної сфери у комерційній організації для гармонізації взаємодії учасників соціального партнерства.

Оцінювання відповідей на семінарському занятті:

4 бали – чітка повна змістовна відповідь на питання, оперування багатьма теоретичними джерелами, висока аргументованість відповіді, розуміння соціальної відповідальності бізнесу;

3-2 балів – поверховий виклад матеріалу; оперування теоретичними джерелами в галузі організації соціальної відповідальності бізнесу;

1 бал – змістовне доповнення.

Рубіжний підсумковий контроль проводиться по завершенні вивчення атестаційного періоду у вигляді контрольної роботи.

Оцінювання:

6 – 4 балів – повна змістовна відповідь на всі завдання, якісне оперування термінами та теоретичними джерелами, аргументованість відповіді, переконливе демонстрування обізнаності в сфері соціальної відповідальності бізнесу;

3 – 2 бала – авторська позиція заявлена, але повністю не розкрита, викладення матеріалу засноване на знанні основних джерел з соціальної відповідальності, але без логічного та послідовного викладення;

1 – 0,5 бала – поверховий виклад матеріалу.

Підсумковий контроль:

Підсумковий контроль проводиться по закінченню вивчення курсу з метою оцінювання результатів вивчення навчального курсу на завершальному етапі. Підсумковий контроль проходить у формі заліку, під час якого студент може отримати 40 балів. З них 20 балів – за результатами тестування, 20 балів відводиться на залік в усному вигляді. У цілому, студент може отримати 100 балів.

Приклади практичних завдань: а) намалюйте інтелект-карту комерційного благоустрою інфраструктури міста Запоріжжя; б) опишіть етапи організації благодійного заходу.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль						Підсум. контр. залік	Сума
Атестація з розділу 1			Атестація з розділу 2				
Форми роботи	К-ть заход.	К-ть балів	Форми роботи	К-ть заход.	К-ть балів		
1. Відповідь на семінарському занятті	6	24	1. Відповідь на семінарському занятті	6	24		48
2. Виконання контрольної роботи	1	6	2. Виконання контрольної роботи	1	6		12
Разом		30	Разом		30		60
		30			30	40	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		<i>Екзамен</i>	<i>Залік</i>
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

9. Рекомендована література

Основна література:

1. Вступ до соціальної роботи : Навч. посібник / За ред.: Т.В. Семигіної, І.І. Миговича. Київ : Академвидав, 2005. 304 с.
2. Соціальна робота в Україні : Навч. посіб. для студ. вузів / За заг. ред.: І.Д. Звереві, Г.М. Лактіонової. Вид. 2-ге, перероб. і допов. Київ : Центр навчальної літератури, 2004. 256 с.
3. Технології соціально-педагогічної роботи : навч. посіб. рек. МОНУ / за заг. ред.: А.Й.Капської. Київ, 2000. 372 с.

Додаткова література:

1. Антикризисное управление персоналом организации : учеб. пособие/ А. Н. Митин, А. Э. Федорова, Ю. А. Токарева, А. В. Овчинников. Санкт-Петербург: Питер, 2005. 272 с.
2. Балабанова Л. В. Стратегічне управління персоналом підприємства : навч. посіб. реком. МОНУ. Київ : Знання, 2011. 236 с.
3. Бистрова Ю. О. Забезпечення наступності в процесі професійно-трудової соціалізації осіб з вадами інтелектуального розвитку : монографія. Луганськ : ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2012. 332 с.
4. Дворецька Г. В. Соціологія праці : навч. посіб. Київ : КНЕУ, 2001. 244 с.
5. Карпенко О. Г. Теорія та практика соціальної роботи. Київ : Слово, 2015. 408 с.
6. Лукашевич, М. П. Менеджмент соціальної роботи. Теорія і практика : навч. посіб. рек. МОНУ. Київ : Каравела, 2007. 296 с.
7. Маслов Е. В. Управление персоналом предприятия : Учебное пособие. Киев : ИНФРА-М, 2001. 312 с.
8. Огаренко В. М. Соціологія праці : Навчальний посібник. Запоріжжя : ГУ "ЗІДМУ", 2001. 306 с.
9. Соціальна робота в Україні: теорія та практика : посібник для підвищення кваліфікації практичних психологів центрів соціальних служб для молод, для студ. вищ. навч. закл. рек. МОНУ. Ч. 5 : Практична психологія у соціальній роботі / А. Я. Ходорчук, І. П. Андрійчук, С. Н. Вадзюк [та ін.] ; авт. кол. : А.Я. Ходорчук (кер.) та ін. ; за ред.: А.Я. Ходорчук. Київ : ДЦССМ, 2003. 264 с.

Інформаційні ресурси:

1. Бойко Г. В. Соціальна робота : методичні вказівки до написання та оформлення курсових робіт і кваліфікаційних робіт бакалавра, спеціаліста, магістра для студентів факультету соціології та управління. Запоріжжя : ЗНУ, 2013. 61 с. URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/metodychky/2013/11/0030828.doc>. (дата звернення 04.09.2019).
2. Вступ до соціальної роботи : навчальний посібник / за заг. ред. Т.І. Бутченка, А.О. Ярошенко. Запоріжжя : КСК-Альянс, 2014. 120 с. URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/metodychky/2014/04/0032178.doc>. (дата звернення 04.09.2019).
3. Добровинский А. П. Управление персоналом в организации : учеб. пос. / Алексей Петрович Добровинский. Томск : Изд-во Томского политехнического университета, 2011. 416 с. URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi19/0012670.pdf>. (дата звернення 04.09.2019).
4. Заяц О. В. Опыт организационно-административной работы в системе социальных служб, учреждений и организаций. Владивосток : Издательство

- Дальневосточного университета, 2004. 105 с. URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Masuk/0003395.pdf>. (дата звернення 04.09.2019).
5. Збрицька Т. П. Управління розвитком персоналу : навч. посіб. Одеса : Атлант, 2013. 427 с. URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi46/0037439.pdf>. (дата звернення 04.09.2019).
6. Кибанов, А. Я. Управление персоналом организации: отбор и оценка при найме, аттестация : учеб. пос. для вузов 2-е изд., перераб. и доп. Москва : Изд-во "Экзамен", 2005. 416 с. URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi19/0012658.djvu>. (дата звернення 04.09.2019).
7. Кузнецова Л. П. Основные технологии социальной работы : учебное пособие/ Лариса Павловна Кузнецова. Владивосток : Изд-во ДВГТУ, 2002. 92 с. URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Masuk/0003397.pdf>. (дата звернення 04.09.2019).
8. Кельдер Т. Л. Економічні засади соціальної роботи : курс лекцій для студентів напряму підготовки «Соціальна педагогіка». Запоріжжя : ЗНУ, 2012. 78 с. URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/metodychky/2011/12/0012624.pdf>. (дата звернення 04.09.2019).
9. Лукашевич М. П. Соціологія праці : підруч. для студ. вищ. навч. закл. затвердж. МОНУ. Київ : Либідь, 2004. 440 с. URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Mofa/0031600.pdf>. (дата звернення 04.09.2019).
10. Лукашевич М. П. Теорія і методи соціальної роботи : навч. посібник. 2-е вид., доп. і випр. Київ : МАУП, 2003. 168 с. URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Mofa/0031611.pdf>. (дата звернення 04.09.2019).
11. Лукашевич Н. П. Социология труда : учеб. пос. Київ : МАУП, 2001. 320 с. URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Sorokina/0000461.pdf>. (дата звернення 04.09.2019).
12. Масюк О.П. Менеджмент соціальної роботи : курс лекцій для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра напряму підготовки «Соціальна робота». Запоріжжя : КСК-Альянс, 2017. 96 с. URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/metodychky/2017/03/0040019.doc>. (дата звернення 04.09.2019).
13. Новікова М. М. Технологія управління персоналом: теоретичні та методичні аспекти : монографія; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. Харків : ХНАМГ, 2012. 215 с. URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi51/0039380.pdf>. (дата звернення 04.09.2019).
14. Практика социальной работы: Навыки решения проблем. Тренинги по релаксации : Методическое пособие для студентов, преподавателей и социальных работников. По материалам книги Дина Х. Хэпворта и Рональда Х. Ларсена «Практика социальной работы». Запорожье, 2006. 17 с. URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/metodychky/2007/lect/266-1182166546-praktika-soc-raboty-reshenije-problem.pdf>. (дата звернення 04.09.2019).
15. Ромашов О. В. Социология труда : учеб. пособие Москва : Гардарики, 2001. 320 с. URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Mofa/0031602.pdf>. (дата звернення 04.09.2019).
16. Цапліна І. С. Соціальна робота з різними групами клієнтів : методичні вказівки до семінарських занять для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» напряму підготовки «Соціальна робота». Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 48 с. URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/metodychky/2017/04/0040578.doc>. (дата звернення 04.09.2019).
17. Яремчук О. В. Психологія соціальної роботи: теорія і практика : метод. посіб. Одеса : ОНУ, 2015. 168 с. URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi47/0038049.pdf>. (дата звернення 04.09.2019).

Погоджено _____
 навчальний відділ
 « _____ » _____

